

Biskop Johan:

”Kyrkan måste alltid lära nytt”

Graham Jarvis:
Kyrkan kan inte
välja bort
religionsdialog

Språkgrupp blev
konvertitgrupp

Det gror i
Överselö
klosterträdgård

Den lyssnande predikanten

Ulrica Stigberg, har hittat
sitt sätt att vara präst

AGERA NU FÖR KLIMATRÄTTVISA!

Skriv under namninsamlingen
svenskakyrkan.se/act/act4climate

SWISHA
DIN GÅVA TILL

svenskakyrkan.se/act

900 1223

act
Svenska kyrkan

Missade du hur det gick i kyrkovalet?

Det preliminära valresultatet finns på:

www.svenskakyrkan.se/kyrkoval/valresultat

Kyrkoval
2021

Under veckorna 39-40 räknas brevröster och förtidsröster som inkommit till stiftskansliet innan valdagen. Samtliga röster från vallokalerna räknas då också slutgiltigt.

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen utkommer med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 700 exemplar
Utges av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE

Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR

Marlene W Antonson
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson
Marlene W Antonson
Kim Baung
Åsa Ingårda
Agneta Larsson
Mathias Lundqvist

ADRESS OCH TELEFON

Portalen, Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@
svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA

www.svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Ulrica Stigberg, Nykvarn
Foto: Magnus Aronson

Nu är det ett ny-gammalt team som gör den här tidningen ihop. Pia talar om "hur vi alltid har gjort" något Marlene som är ny redaktör, tar med en nypa salt. Samarbetet verkar lovande och vi ser fram emot att göra fler Portalen tillsammans, fast då med mindre chokladfrossande!

MARLENE OCH PIA (nu lite rundare)

Sagt vid kyrkkaffet	4-5
Stifta bekantskap med: Ulrica Stigberg, nybliven församlingspräst	6-10
Boktips	11
Stiftet runt	12-13
Tema: Religionsdialog	14-19
Fördjupning: Graham Jarvis om dialog som bygger ett fungerade samhälle	20-22
Så funkar Domkapitlet	24-25
Nyfiken på: Mia Nilson, ny styrelseordförande för Översjö kloster	26
Kurser och utbildningar	27
Krönika	28

Hösten är så härlig!

Till alla som *älskar hösten* kan vi nu meddela att det är 7 grader, regn och blåser kallt från nordost. Gå ut och mys.

Magdalena Johansson,
Kaplan
Stiftsgården Stjärnholm

tipsar

STOR GLÄDJE

Härligt att läsa om Ulrica Stigberg, Frys-husprästen på väg mot ny församlingstjänst. En medarbetare som lyfter barnen som viktiga andliga ledare, liksom vikten av att lyssna.

SIDORNA 6-10

FÖRDJUPANDE

Nästankärleken kallar oss att bygga broar mellan människor, inte murar. Graham Jarvis motiverar oss till möten över religionsgränserna, fred, inte strid. Jesus kallar oss.

SIDORNA 14-15

GER MIG FRAMTIDSTRO

Det ger hopp att läsa om eldsjälarna Ola och Khalid. Viktigt interreligiöst arbete växer fram genom ungdomsträffar och läger med dialog i stället för debatt.

SIDAN 14-15

Tillit i fokus på idédag

VÄRDAR. Södertälje är värd för idédagen 2021. Temat är tillit och berör bland annat samspelet mellan ideella och anställda. Hur gör vi det möjligt att lita på varandra? FOTO: JOHANNES FRANDSEN

IDÉDAGEN är Ideellt forums största mötesplats där ideella, förtroendevalda och anställda medarbetare möts.

Den 17:e idédagen hålls i **Södertälje**. Temat för dagen är "tillit" som kommer att belysas ur både forskningsperspektiv och utifrån hur det görs i praktiken.

Konferensen som brukar samla runt 300 deltagare erbjuds även digitalt och det läggs extra krut på att digitala deltagare ska känna delaktighet med dem som befinner sig

i det fysiska rummet och med varandra.

– Vi tror att förutsättningarna för digital delaktighet har förändrats till det bättre under det gångna året. Nu har de flesta församlingarna övat sig på att ha digitala möten och videokonferensanläggningen, som tidigare kanske kändes skrämmande, har dammats av, säger JanOlof Nordström, samordnare för Ideellt forum i Svenska kyrkan.

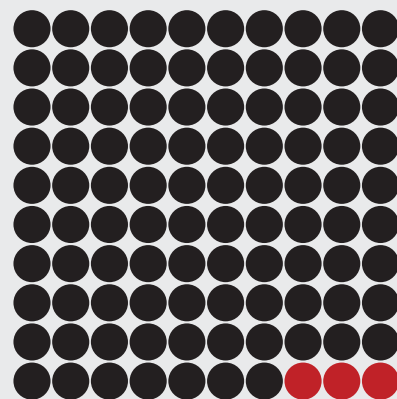
Under idédagen berörs samspelet mellan ideella och

anställda, professionalitet på gott och ont, reflekterad tillit som grundläggande för vår tro och hur vi kan bidra med något personligt till en större helhet.

Bland de medverkande finns bland annat Anna-Karin Hennig, scouternas generalsekreterare och Jonas Engström, kör- och kursledare för "Kören som växtplats".

Hela programmet och anmälan hittar du på www.ideelltforum.se

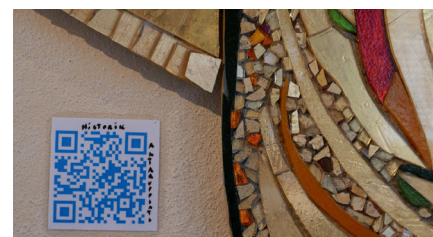
ELIN HENNINGSSON

3%

... har antalet ungdomskörer ökat med under 2020. Nu finns det 360 stycken enligt Svenska kyrkans körstatistik i Kyrkokörjournalen (nr 4, 2021).

Tråkigt nog minskade antalet ungdomar som sjunger i körerna med ca 10 procent under coronaåret.

Via denna qr-kod i Vintrosa kyrka kan man höra kyrkoherde Johan Brémer berätta om altartavlans historia.

Fördjupning med qr-kod

I **Tysslinge församling** tre kyrkor finns qr-koder på flera platser som du kan skanna med din mobil eller surfplatta.

När du skannat koden möts du av en hälsning och innehåll kopplat till kyrkan och tron. Det är böner, fakta, musik och interaktiva uppgifter som församlingens medarbetare spelat in.

UTERUM. Roligt och nyttigt för både människor och djur i Runtuna. FOTO: REGINA ERICSON

Uteplats för barn och fjärilar

Under sommaren har **Rönö församling** byggt en uteplats med nätväggar på baksidan av Runtuna församlingsgård. Den är byggd efter ritning av vaktnästaren Philippa Ploghed.

Här ska barn kunna leka och svalka sig under soliga dagar. Samtidigt är förhoppningen att platsen så småningom ska bli full av klättrande växter och att humlor och fjärilar ska trivas extra bra.

Det var en gång tre sandkorn som gick vilse i öknen.

Nervöst sa den ena:

– Jag tror vi är omringade...

"Hjälp att simma i dopets vatten"

– Tidigare samsades många om att bära ut det kristna budskapet; skolan, hemmet, kulturlivet, kyrkan med flera. I takt med att många av dessa röster tystnat blir vår roll som förmedlare av kristen tro och kultur så mycket viktigare. Eller med ärkebiskopens ord "vi behöver lära ut simkunskap i dopets vatten", säger biskop Johan Dalman med anledning av det nya **biskopsbrevet**.

Biskopsmötet (alla Svenska kyrkans biskopar) har sedan flera decennier skrivit texter till Svenska kyrkans församlingar om olika aktuella ämnen. Biskopsbrevet om lärande och undervisning kom i september 2021. Läs gratis som pdf eller beställ ett fysiskt ex från Svenska kyrkans webbshop: www.svenskakyrkan.se/biskopsbrev-om-larande-och-undervisning

LÄSNYTT. Biskopsbrev om lärande och undervisning.

Gå runt och sprid kärlek när du handlar

Facebooksuccen Herregud & Co finns som vykort, almanacka, bricka och som tygkasse!

Bakom de tecknade figurerna med de underfundiga och tänkvärda texterna står Roine Mercurio som till vardags arbetar som kommunikatör i Svenska kyrkan i Linköpings domkyrkopastorat.

Kasse i fairtrademärkt bomull finns bland annat att köpa på www.sakersmatt.se för 98 kronor.

Välkomna!

Nya på stiftskansliet

Agnes Falk, stiftgårdsmusiker på Stiftsgården Stjärnholm.

Maria Säfsten, stiftsmusiker som ska arbeta med bland annat kompetensutveckling och rekrytering.

Louise Linder, stiftsprost. Louise kommer att vara ett stöd i samordningen av biskopens tillsynsarbete i församlingar och pastorat samt arbeta med utbildning och fortbildning. Hon börjar i oktober.

Skapelsetiden har börjat

Skapelsen och vårt ansvar för den står i fokus under september och oktober när Svenska kyrkan knyter an till det ekumeniska initiativet Skapelsetid.

På **Stiftsgården Stjärnholm** som på många platser i stiftet, Sverige och världen, är det extra fokus på hållbarhet och klimatet vid gudstjänster och andakter. Du får gärna använda eller inspireras av agendorna som stiftsgården använder. Se webben www.stjarnholm.se under nyheter.

I mål! Vi "gick" till klimatmötet

Församlingarnas lokala vandringar i "Pilgrim's Walk for Future" har gjort att vi nu med gemensamma krafter för klimatet tagit oss ända till Glasgow. Hurra!

internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/walk

Missa inte att också skriva under namninsamlingen för klimaträttvisa som ACT Alliansen och Kyrkornas världsråd står bakom: www.svenskakyrkan.se/act/act4climate

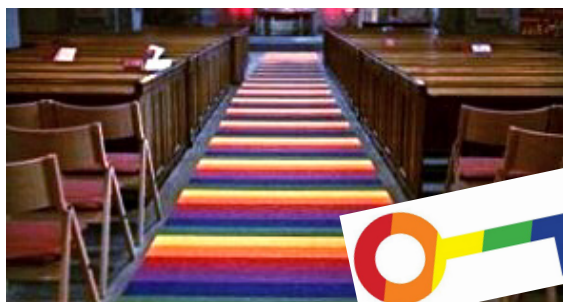

Sök stipendier

Nu finns det möjlighet för behövande, studerande samt prästänkor, pensionerade präster eller prästbarn att söka bidrag ur **Strängnäs stifts** stiftelser.

Ansökningar tas emot till den 18 oktober, information på webb och intranät.

Motstånd mot elektroniska instrument
"Synthen straffar sig själv".

REGNBÅGSMATTA. Sedan 2015 pryder regnbågens färger golvet i S:t Nicolai kyrka, Örebro.

Svenska kyrkan i Örebro ska hbtq-certifieras

Regnbågsmatta, aktivt deltagande i Pride sedan starten 2012 och hbtq-café. Nu tar **Svenska kyrkan i Örebro** nästa steg: organisationen ska hbtq-märkas genom Regnbågsnyckeln.

– Att utbilda medarbetare och förtroendevalda i hbtq-frågor gör att kunskaperna ökar och fördomarna minskar, säger Anders Lennartsson, tf. kyrkoherde.

Målet med certifieringen är tydligt och klart: kyrkan ska hitta strategier för att välkomna alla oavsett sexuell läggning eller könstillhörighet. Och motverka utanförskap och fördomar mot människor med annan sexuell läggning än den heterosexuella.

– I Örebro satte kyrkorådet som mål att våra församlingar och enheter skulle påbörja certifieringen under 2020, men det arbetet kunde inte komma i gång på grund av pandemin, säger Anders Lennartsson.

I höst hoppas pastoratet kunna starta utbildningen för cirka 35 medarbetare, i samarbete med Sensus.

"För i allt jag gör så vill jag berätta om Jesus. Det kan börja med mig men det måste sluta med Jesus.

SEBASTIAN STAKSET, RAPPARTIST (TIDIGARE MEDLEM I KARTELEN) TILL TIDNINGEN DAGEN

Ljusen ska lysa i mörkret

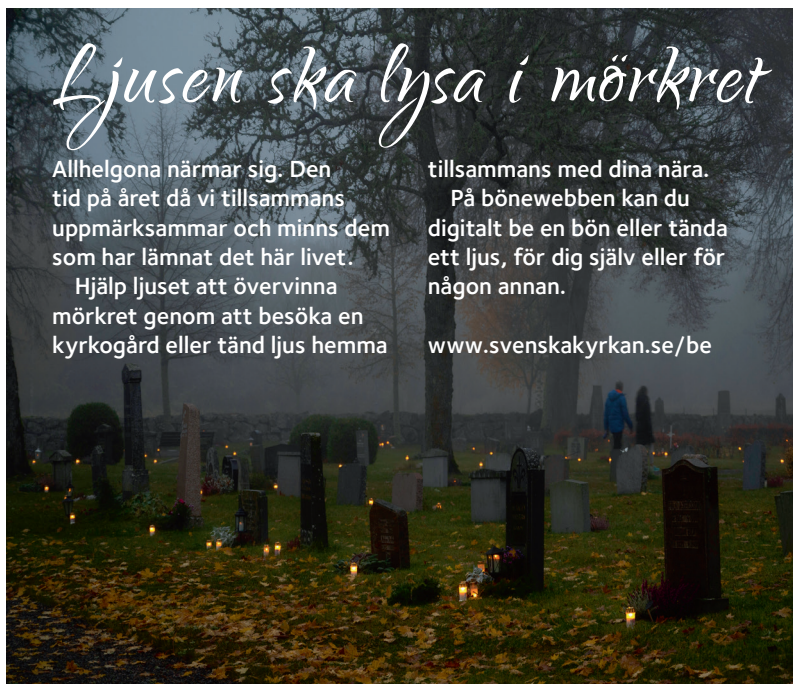
Allhelgona närmar sig. Den tid på året då vi tillsammans uppmärksammar och minns dem som har lämnat det här livet.

Hjälp ljuset att övervinna mörkret genom att besöka en kyrkogård eller tänd ljus hemma

tillsammans med dina nära.

På bönwebben kan du digitalt be en bön eller tända ett ljus, för dig själv eller för någon annan.

www.svenskakyrkan.se/be

Landsbygden blir Ulricas nya centrum

Efter 24 år som präst på Fryshuset i Stockholm, med 40 000 besökare i månaden, blir hon nu komminister i Enhörna, en landsbygdsförsamling. Ulrica Stigberg har aldrig varit rädd för att prova nya vägar.

TEXT: MIRIAM ARREBÄCK FOTO: MAGNUS ARONSON

SÄLLAN HAR jag pratat så mycket om mig själv som när jag skulle intervjuas Ulrica Stigberg. Efter två och en halv timmes samtal på övervåningen i kedjehuset i Nykvarn vet hon nästan lika mycket om mig som jag om henne. När vi säger hejdå känns en ursäkt på sin plats, men hon viftar bort det.

– Nu fick jag ju också något!

Ja, hon verkar faktiskt genuint intresserad. Eller så är hon extremt proffsig på att lyssna. Eller både ock.

– Ja, jag är nyfiken på dem jag möter. Man kan alltid lära sig något av andra.

Biskop Johan Dalman är en av dem som Ulrica har dragit lärdom av. Hon vikarierade en period på stiftskansliet 2010-2011, då han var domprost i Strängnäs.

– Han var så närvarande i mötet och glad. Jag frågade vad som var

hans hemlighet och han svarade ”Mycket tid i avskildhet.”

– Ett annat exempel är en kontraktspastor jag mötte nyligen i Göteborg. Trots tusen järn i elden upplevde jag honom väldigt helhjärtad. Hans metod stavades ”struktur”.

Ulricas egen hemlighet är alltså att lyssna. Det var när hon prästvigdes 1997 och omgående fick jobb på Fryshuset som hon insåg att det var det viktigaste just hon kunde göra som präst. Att lyssna.

Det låter enkelt. Men det var definitivt ingen självklarhet till att börja med.

FRYSHUSET I Stockholm startades i mitten av 1980-talet av eldsjelen Anders Carlberg, som ville satsa på unga i utanförskap. Verksamheten fick först massiv kritik, bland annat för att skinnskallarna fick ta plats där, men vann snart beundran och

respekt. Konceptet visade sig fungera.

Anders Carlberg ville ha representanter för Frälsningsarmén och Svenska kyrkan på plats i Fryshuset, och frågan gick till Ulrica Stigberg, då 28 år och alldeles purfärsk EFS-präst. Hon var hedrad men tveksam. För att kolla in stället gick hon och lyssnade när Anders Carlberg invigde nya lokaler. Hon hörde honom tala om ett folk som vandrar i mörkret, som ska se ett stort ljus, och om sin vision att "Fryshuset ska vara det ljuset för alla de unga som behöver ljus i sitt mörker." Han citerade också Jesus "Allt vad ni gjort för dessa mina minsta..."

– Jag hade tänkt att de nog egentligen behövde en biffig kille till jobbet. Men när jag hörde Anders prata hände något. Jag kände "här vill jag vara!"

Det var bara det att kostymen var väldigt stor. I alla fall upplevde Ulrica det så. Att ge en "duktig flicka" med släng av arbetsnarkomani möjlighet att bli "Fryshusprästen" var en mäktig utmaning.

HON SOM under teologistudierna också frilansade som journalist, som tog koffeintabletter om hon blev trött och som alltid gav max. Hon som på den tiden inte hade lärt sig lyssna,

NAMN: Ulrica Catharina Stigberg
YRKE: präst, författare.
ÅLDER: 53 år.
FAMILJ: maken Jörgen och sönerna Pontus,

18 år, och André, 16 år.
 Cocker spanieln Charlie samt katten Psalmiak.
BOR: Nykvarn. "Min man vill ha nära till skogen, jag till grannarna. Det

framför allt inte till sig själv och som inte förstod innebörden av vännens ord "du är aldrig närvarande, du är alltid på väg".

Hon skulle givetvis visa vänner, kollegor, biskopen och världen att Fryshuset fått rätt person.

– Jag skulle gå på basketmatcher med prästkragen på, nattvandra med Farsor och morsor på stan, styrke-träna med Anders Carlberg, alltid ha mobilen påslagen och vara tillgänglig ... Jag ville visa att jag minsann klarade det här.

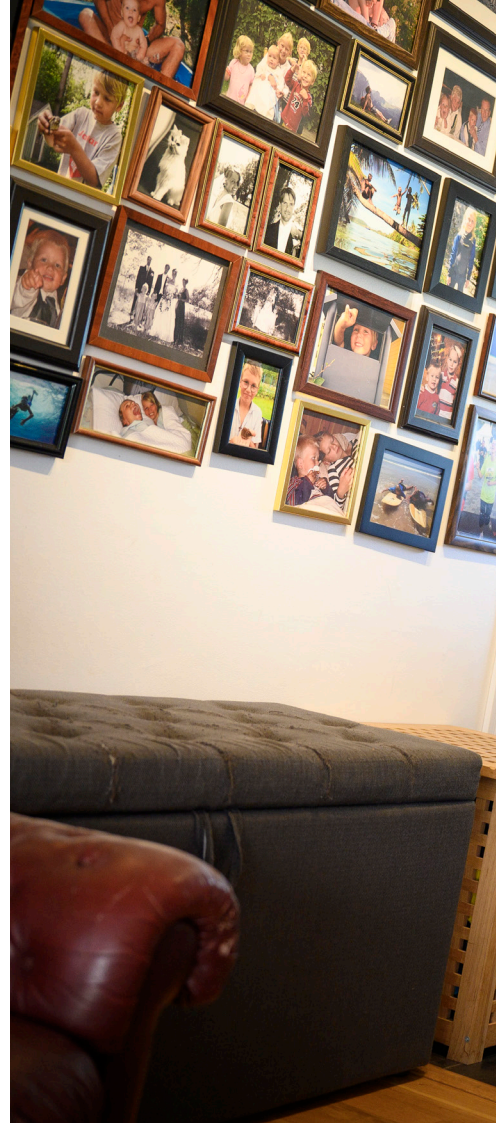
LISTAN MED ambitioner blev övermäktig och kvällen innan hon skulle börja sitt nya arbete slog prestations-ångesten till. Ulrica tänkte hoppa av innan hon ens börjat.

– Fryshuset blev för stort – jag var för liten. Jag tänkte ringa och säga att de måste hitta någon annan till jobbet. Men så släppte jag taget ...

Det blev en livsavgörande händelse för Ulrica, som hon berättar om i sin första bok och kort beskriver med orden: "Vem var jag om jag inte presterade?"

– Jag var beredd på att känna mig tillintetgjord, men landade i en hand fylld av barmhärtighet.

Ulrica visste inte riktigt vad hon, som nu släppt taget om alla sina ambitioner, skulle bidra med på Fryshuset, men en av de första dagarna på nya jobbet hittade hon dikten "Lyssna" på anslagstavlan. Sedan dess har det varit hennes ledstjärna. Hon har varit på plats och hon har lyssnat. Och är trygg i rollen.

MER HEMMA. När barnen var små valde prästen barn, katt och Cocker spanieln Charlie.

– Jag är en pusselbit, men varken världen eller Fryshuset vilar på mina axlar – det är väldigt befriande.

Men för den som gärna jobbar lite för mycket är risken för återfall alltid närvarande. Ulrica säger att hon alltid försöker "vila i nåden".

– Det är som för en alkoholist. Jag vet att jag "har det i mig". Därför börjar jag alltid morgonen i stillhet. Ber att inte gå vilse i alla möjligheter som dagen kommer att föra med sig.

NÄR ULRICA började på Fryshuset var de cirka 50 anställda. Idag är de 500 och hela verksamheten har vuxit enormt mycket. Sedan tio år tillbaka jobbar UL-

Nya prästen i Enhörna församling

här är perfekta kompromissen."

FRITID: tränar till husbehov och allra helst simmar jag i timmar.

BÖCKER: bland andra

"Visuell drog: om barn, unga och nätporr", "Om barn och livets frågor", "Någon att lita på: 88 texter för livsresan." Sjätte och senaste boken

heter "Mitt ibland oss".

MOTTO: på mamas broderade bonad står "Sörj ej det du saknar, gläds åt det du har."

Ulrica Stigberg att starta eget för att kunna styra sin egen tid. Hemma är i huset i Nykvarn med man,

rica deltid, två dagar i veckan. Hon ansvarar för Fryshuskyrkan tillsammans med Tommie Sewón, pedagog och musiker.

– Varje höst börjar med att vi förväntansfullt säger till varandra ”Undrar vad som kommer till oss den här terminen?”.

Det är Ultricas filosofi – att vara öppen för att människor och uppgifter kommer ”i hennes väg”. Och den här hösten väntar en ny utmaning på henne i Enhörna församling i Södertälje pastorat. I oktober börjar Ulrica där som komminister på en 75-procentig tjänst. Hon fortsätter på Fryshuset också.

– Att vara i Fryshuset med all sin mångfald gör något viktigt med mig som människa och präst och där vill jag fortsätta vara.

I ENHÖRNA blir hon del av ett arbetslag om två präster (varav en församlingsherde), en diakon, en musiker, en församlingspedagog och en kyrkvaktmästare.

Första tjänsten i en ”vanlig” församling, nästan 25 år efter prästvigningen.

– Jag skrev i min ansökan att jag inte visste om jag skulle till Enhörna, men att vi kunde fundera på det tillsammans. Väl

där mötte jag en enorm värme.

Ulrica och familjen har bott i grannförsamlingen Turinge-Taxinge i 16 år, men hon vet inte så mycket om arbetet i Enhörna. Den lilla orten utanför Södertälje har cirka 3 000 invånare och av dem är 70 procent medlemmar i Svenska kyrkan. Få är utlandsfödda eller har föräldrar som är det.

– I Fryshuset har jag sett mig som ”prästen mitt i byn” och så tänker jag mig att det blir i Enhörna också. Mycket handlar om personliga möten. Så det blir nog inte så olik.

DET ÄR inte första gången Ulrica tar nya steg i yrkeslivet. I samband med att hon vikarierade på stiftskansliet i Strängnäs sa en av sönerna, då i 7-årsåldern: ”Du är borta så mycket så det känns inte som jag

I Fryshuset har jag sett mig som **”prästen mitt i byn”** och så tänker jag mig att det blir i **Enhörna** också.

har någon mamma längre.”

Då bestämde Ulrica sig för att starta eget. Hon ville kunna styra sin tid. Hennes mått på framgång var att kunna finnas hemma och erbjuda barnen köttbullsmackor efter skolan.

– Det var inte läge att prata om vikten av närvaro när ens egna barn tycker att man mest är borta. Allt har sin tid. Det finns gott om personer som kan göra mina arbetsuppgifter, men mina barn har bara en mamma.

Sagt och gjort. Ulrica fokuserade mer på hemarbete och att skriva böcker. Ämnena kretsade kring barn och ungdomars livsfrågor. Enligt Ulrica är barnen viktiga andliga vägledare.

– Barn har ögon för det heliga på ett fantastiskt sätt. De kan ställa frågor på ett sätt som får en att både förundras och förändras.

MEN DET som Ulrica blivit mest känd för på senare år – till sin egen stora förvåning – är porr.

Det hela började med en förfrågan om hon, som ju jobbat så länge på Fryshuset, kunde

hålla ett seminarium i Stockholms stifts regi om unga och pornografi. Ulrica tänkte spontant tacka nej. Hon hade ju faktiskt noll koll.

Hon behövde dock inte många minuters googlande för att fatta att porr med inslag av övergrepp är vardag för unga, det finns bara ett knapptryck bort.

– Hon som ringde och frågade om seminariet sa att hennes konfirmander ”såg detta på lunchrasten i skolan”.

Det triggade förstas något i henne. Både den inre folkbildaren och hennes rättspatos vaknade. Hon vill att vuxna ska ha något att säga i frågan. Inte gå runt och vara naiva. ”Den blå lagunen-generationen” som hon kallar alla 60- och 70-talister

I TV-SOFFAN. Efter den uppmärksammade boken *Visuell drog* (Kalle kulor förlag, 2016) blev Ulrica Stigberg och författarkollegan Maria Ahlin inbjudna till TV4s temavecka om pornografi.

FÖRFATTARE. På senare år har Ulrica Stigberg blivit känd för att skriva och prata om porr. Med boken *"Mitt ibland oss"* (Libris, 2018) vill hon få kyrkan att inse vikten av att prata om pornografins påverkan på unga.

som inte förstår att tiderna förändrats, att det som ansågs vara grov våldsporr förr har blivit mainstream idag.

– Aldrig kunde jag väl tro när jag prästvigdes att jag skulle ägna mig så mycket åt pornografi.

Den senaste boken *"Mitt ibland oss"* handlar om kyrkans utmaning kring nätpornografi. Hon undrar varför kyrkan har varit så tyst när det gäller ett så stort samhällsproblem, där människor utnyttjas och många sitter fast i konsumtionsmönster som de har svårt att bryta.

Ulrica skickade boken till cirka 90 kontraktsprostar i kontrakt som hon inte har besökt tidigare med förhoppning om att de skulle vara intresserade av samtal. De fick även ett studiematerial från Bilda att använda.

– Jag fick ETT svar!

MED ÅREN har hon lärt sig att yrkesmässa med- och motgångar spelar mindre roll. Hon önskar att mer skulle hända i själva sakfrågan, att en större opinionsbildning mot porren skulle bli resultatet. Men återigen – allt vilar inte på hennes axlar.

– Jag känner mig oerhört privilegierad. Jag kan välja att ägna mig åt det som är viktigast, men har också möjlighet att välja bort.

Vad är då viktigast?

– Att vi har varandra – just nu. För livet är till låns.

De senaste åren har dödsskjutningar som drabbat unga blivit en del av Fryshuskyrkans verklighet. Ulrica berättar om

begravningen för en 15-årig pojke.

– Hans mamma kunde inte förmå släppa taget om urnan då den skulle sänkas ner i graven. Inget av det jag sa eller gjorde fick henne att orka släppa greppet om sin älskade pojke. Då steg en annan mamma fram, hon vars son också blivit skjuten. Hon la armarna om kvinnan och berättade sakligt att deras pojkar nu hade det bra på andra sidan och att hon skulle klara att släppa taget om sin son. De fanns så mycket djup förtvivlan och så mycket kärlek i den stunden.

Ulrica betonar att vad än tidningarna skriver så är det alltid någons älskade son eller dotter som nu inte längre finns.

– Smärtan då man förlorat ett barn är bottenlös. Vi kan inte acceptera att det sker, säger Ulrica.

– Många i Sverige idag lever i rädsla för att deras barn ska hamna i skottlinjen. Det är en verklighet som andra, som inte själva upplever det, har svårt att förstå vidden av.

Ulrica har själv upplevt rädslan att förlora ett barn, fast på grund av sjukdom. När sonen André var sex år blev han allvarligt sjuk. Något växte i magen. Läkarna sa till dem att förbereda sig på det värsta.

– Under de nio dagar som vi väntade på besked var det psalmen "Blott en dag" som bar mig. Jag satt vid hans säng på Astrid Lindgrens barnsjukhus, strök med fingertopparna på hans kind och tänkte att så länge kinden är varm så finns det hopp.

Det var tack och lov inte cancer utan en ovanlig form av salmonella. Men det

är inte enda gången som sjukdom i familjen har ställt allt på ända. Ulricas pappa, 82 år, blev förra året sjuk i covid-19 men nekades först intensivvård. Ulrica och broderns kamp för att pappan skulle få adekvat vård, då det fanns plats, var det som räddade livet på honom, vilket också uppmärksammades i media.

Idag är pappa Gösta fullt frisk, har cyklat Vätternrundan för 33:e gången och i sommar hjälpt till att bygga ett stort ridhus.

– Jag har nog fått mycket av mitt driv från pappa, säger Ulrica. Från mamma har jag fått nöjesamhet.

Och så är hon uppväxt med att det är fint att vara duktig. Så är det fortfarande, men Ulrica gör numera sin egen definition av innebörden.

– Jag är till exempel duktig på att sova lunch och duktig på att säga nej när det behövs.

MORMOR SIADÉ om att Ulrica nog skulle bli präst.

– Det ville jag inte. Men jag minns att jag sa "Om Gud vill så blir jag det ändå!" Och Gud ville.

Och Ulrica har varit villig att gå dit Gud har lett henne. Vissa dörrar har stängts och andra öppnats. För Ulrica är det ganska enkelt.

– Delar sig Röda havet så är det bara att gå.

På andra stranden väntar Enhörna församling.

Överraskande matnyttigt om upplevelsevandringar

■ Upplevelsevandringar

(Verbium, 2020)

Maria Johnsson, Lena Peterson,
Charlotta Rosman Nissen

Den klassiska *Vår Kokbok* inleds med orden "Vårt provkök har praktiskt provat alla recept, som är lätta att följa även för den som är ovan." Samma inledningsord skulle kunna stå i boken *Upplevelsevandringar*. En rekorderlig receptsamling av väl utprovade vandringar. Tydligt och pedagogiskt beskrivna och dessutom med en tilltalande formgivning.

Grundtanken är att vandringarna ska beröra alla sinnen. När hela kroppen får vara med är det lättare att se berättelsernas koppling till sitt eget liv och verklighet.

Alla vandringar är dessutom flexibla, lätta att anpassa till den grupp som skall gå vandringen.

Utgångspunkten är konfirmandgruppen, och många av vandringarna är upplagda så att unga ledare är både nödvändiga och delaktiga. Men använd-

ningsområdet är bredare än så, när jag läser igenom boken kommer jag på mig själv med att klottra fullt i marginalerna om vilka övriga sammanhang jag vill använda den i: Bilder av Gud – Barnkörläger. Frälsarkransvandring – Vuxenkatekumenat. Dobbekräftelse – Påfyllnadsdag för ideella medarbetare. Och så fortsätter det. Den enda av mina grupper som jag inte kan använda boken till är besökande skolklasser eftersom vandringarna är för inomkyrkliga och trobaserade för att passera det nålsöga som är Skolverkets re-

kommendationer.

Trots – eller kanske tack vare – att jag själv skapat upplevelsevandringar i drygt 25 år så känns boken inspirerande och matnyttig och jag ser fram emot att använda den i mitt arbete.

AGNETA LARSSON

Arg, besviken, ledsen, glad och tacksam

■ Ett sorgkantat mirakel

(Libris, 2021)

Linn Maria Wågberg

En bok om sorg och ilska när livet inte blev som man tänkt sig. Författaren Linn Maria Wågberg är mamman till pojken de flesta av oss hört talas om, han som på ett konfirmationsläger föll i vattnet från kanoten och var död. Sex timmar senare lyckas man få hans hjärta att slå igen.

Sonen lever. Men inte så som hon tänkt, planerat och drömt. Livet blir helt annorlunda för så många. Mamman är ledsen och arg, och konstaterar att vi kan vara glada och tacksamma samtidigt som vi kan vara besvikna och sörja.

Det här är en lättläst bok som berör, även för den som inte upplevt en stor olycka eller katastrof, vi har alla våra sorger

och förluster som vi tror vi måste "komma över". Kanske ska vi låta sorgerna gå med oss genom livet istället?

Det gör mig otroligt sorgsen (och arg) att läsa att författaren som dessutom tidigare arbetade i församlingen som ordnade konfirmationslägret inte känner sig ha fått något stöd från församlingens ledning och Svenska kyrkan. Vilket misslyckande.

Boken avslutas med konkreta råd och tips på hur vi kan gå vidare med vår sorg.

Ett sorgkantat mirakel är en fristående uppföljare till debutboken *Himlen måste sakna en ängel* (Norstedts).

PIA ANDERSSON

Ännu kan jorden räddas

■ Sången om livet – om pilgrimsfolk och jordens framtid

(Votum, 2021)

Harry Månsus

Först kom Harry Månsus nya bok "Sången om livet – om pilgrimsfolk och jordens framtid". Sedan kom rapporten från FN:s klimatpanel, som slår fast att människors utsläpp hotar jordens framtid.

Man kunde tro att ordningen var den omvända; att ekoteologen Månsus skrivit utifrån rapporten. Men Månsus vandrar bara vidare på den väg han stakat ut i böcker som "Shalom jord" (1983) och "Vägen hem" (1986). Men framför allt går han i spåren av Gamla testamentets profeter, som med glödande patos vände sig mot förödande maktmissbruk och girighet – och pekade ut en annan färdriktning. Månsus ställer kravet på ständig ekonomisk tillväxt och plundringen av jordens resurser vid skampålen.

Exodus-berättelsen om Israels uppbrott från förtrycket under Faraos valde och vandring mot något bättre finns som ett underliggande narrativ i boken. Dagens kyrka uppmanas att kroka arm med andra goda krafter och börja en pilgrimsvandring, bort från slaveriet under kommersialismen och mot en friskare värld.

Ty ännu kan jorden räddas. Månsus utmanar – och vill förmedla hopp i stället för klimatångest.

BIRGER THURESON

Håll diakoni-grytan kokande!

Birgitta Lounela, stiftsdiakon och Helena Åhlin, stiftspedagog (Strängnäs stift), tog fram "Kokbok för diakoni- pedagogiska recept för barnens skul".

Det här är ingen vanlig kokbok, utan recepten syftar till att utveckla det diakonala förhållningssättet. Fokus ligger på barnverksamheten, men många av recepten kan enkelt anpassas för att fungera även i andra verksamheter.

Detta nytryck av boken kan nu beställas av Argument förlag (2021)

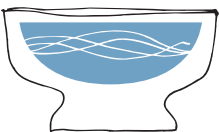
Släpp det du ändå inte kan kontrollera

Robert Eriksson, pastor och föreståndare i Betlehems kyrkan Göteborg, ställer frågor som hjälper oss att se på oss själva, vår tids prestations- och konsumtionskultur och världen med nya ögon i boken "Leva eller överleva – om konsten att släppa taget" Libris (2021). Kanske kan sorgen vara vägen till livsglädje? Våga släppa taget om allt det som vi ändå inte kan kontrollera och överlämnar livet till Gud.

Stor dopdag

Drop in-dop i åtta kyrkor i **Örebro och Lekeberg** den 9 oktober. Församlingarna i Örebro erbjuder även ett ambulerande team, som döper på en plats ni kommer överens om, det behöver dock bokas via informationsservice 019-15 45 00.

Upptäck kyrkan

Barnens kyrka träffas i **S:t Nicolai kyrka, Örebro** fredagarna 29/10 och 26/11 kl. 10-11. Upptäck kyrkan tillsammans med sång och berättelser. Efteråt kan man leka och hänga i prästgården på Café Nikolai.

Steg för steg

Ny samtals- och vandringsgrupp för dig mellan 18-30 år. Häng med på en vandring för både kropp och själ. Start hösten 2021 i **Kumla församling**.

Tre blir en

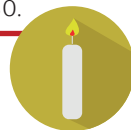
Från 1 januari 2022 går de tre församlingarna i Askersunds kommuns område in i ett gemensamt pastorat. **Askersunds pastorat** blir en enhet och fungerar som stöd för alla tre församlingarna, **Askersund-Hammar, Lerbäck** och **Snavlunda**.

Bygger för framtiden

I **Axbergs församling** byggs ett nytt församlingshem i Lillån som man hoppas ska stå klart årsskiftet 21/22. Det blir både kontorsdel, allmänna utrymmen och café. Invigningsfest utlovas när allt är klart.

Spa för själen

Adolfsbergs församling, Örebro välkomnar till dagar av stillhet och tystnad där du kan ta dig tid till egen eftertanke och omtanke i "Spa för själen". Lördagarna 2/10 och 20/11 kl. 9-15.30.

En andlig litterär resa

En litterär resa i andlighetens tecken, med start den 12 oktober i **Kafjärdens församling**. Under några eftermiddagar samlas man för att läsa och diskutera böcker och texter med andligt innehåll. Kursledare är Tyrgils Saxlund, fil dr i litteraturvetenskap och kyrkvård.

Växtkraft

Det är växtkraft i Odlingsgruppen i Stora Mellösa, **Kvismare församling**. Man träffas söder om kyrkan (Boas åker), på måndagar kl. 10.00. Odling och förmiddagsfika utlovas.

Naisten aamut/ Kvinnofrukost på finska

Tervetuloa naisten aamuihin Klosterin seurakuntakodille! Syömmie aamiaista (25 kr/henkilö), laulamme, keskustelemme eri aiheista ja nautimme toistemme seurasta.

Lördag 9 oktober kl. 09:30 i Klosters församlingshem, **Eskilstuna pastorat**.

Festlig konsert

Den 3 oktober, kl. 16 blir det festkonsert till minnet av kompositören och tonsättaren Wilhelm Stenhammar i **Björkviks församling**.

Häng med andra unga

Ungdomsgruppen ses igen och startar med onsdagsmässan kl. 18.30 i **Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö**. Efteråt blir det middag och du som ung hjälper till att sätta höstens program. Kom och var med!

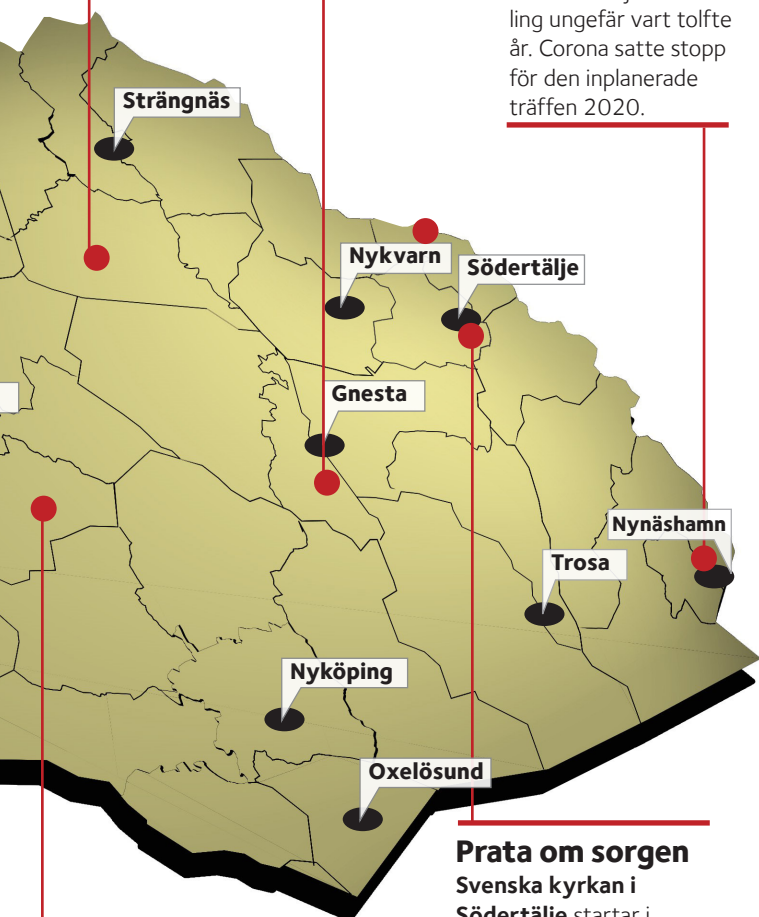

Onsdag på verandan

I Prästgården Möllerska verandan, **Frustuna församling** kan du få sopplunch och samvaro i glasverandan på onsdagar kl. 12:00–14:00. Alla är välkomna.

Se han kommer

Den 29–30 september kommer äntligen biskop Johan på biskopsvisitation till **Nynäshamns församling**. En biskop visiterar varje församling ungefär vart tolfte år. Corona satte stopp för den inplanerade träffen 2020.

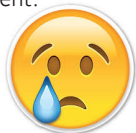

Tro och liv "hemma hos"

Onsdagar jämna veckor kl. 14:30–16:30 kan du vara med på samtal om tro och liv i ekumeniska bibelsamtal hemma hos Febe och Rune Larsson **Bettna församling** (Ring 070–3163225 så lotsar de dig rätt).

Prata om sorgen

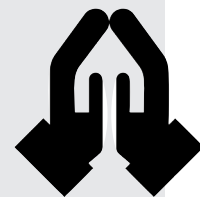
Svenska kyrkan i Södertälje startar i oktober en samtalsgrupp för den som förlorat ett vuxet barn. Här kan man dela sin berättelse och både få ge och ta emot stöd i sorgen. Gruppen samtalar under ledning av en präst och en diakoniassistent.

FÖLJ MED OCH BE

*Du alltings skapare, jag upplyfter mitt hjärta till Dig i tacksamhet över denna dag och dess glädjeämnen:
... för lyckan över att alls finnas till
... för allt som syns och hörs omkring mig
... för lugn och brus i stad och på landsbygd
... för vänskap och gemenskap
... för saker att göra och kraft och förmåga att göra dem
... för vila, avkoppling och påfyllnad och förmågan att avnjuta allt detta.*

ur Böndagbok av John Baillie (Vebum, 2021)
i översättning och bearbetning av Johan Dalman.

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgå-gemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

VECKA 38 + VECKA 46

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

VECKA 39 + VECKA 47

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

Bergshammar kyrka, Kiladalen

VECKA 40 + VECKA 48

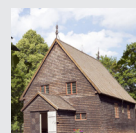
Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren. Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

VECKA 41 + VECKA 49

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm. S:t Ansgar, Tunafor, S:t Johannes, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshulta, Kafjärden och Stenkivsta-Årla.

VECKA 42 + VECKA 50

Norra Närkes kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

Tångerosa kyrka, Edsberg

VECKA 43 + VECKA 51

Södra Närkes kontrakt, kontraktsprost Gunlög Axelsson Öhlund (from 1 okt). Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare.

VECKA 44 + VECKA 52

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath. Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

VECKA 45 + VECKA 1

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

Tema

Religions-
dialog

Det religiösa landskapet blir alltmer mångfaldigt och människor av olika tro möts överallt i samhället.

Genom en fördjupad dialog kan vi uppnå ett ömsesidigt lärande och goda relationer. Det handlar om att våga se både det som skiljer troende åt – men också det som förenar.

Älska din nästa

**Fördjupningstext
av Graham Jarvis
på sidan 20**

Unga växer

Varje vecka träffas ungdomar med olika religioner och bakgrunder i S:t Mikael's kyrka, Örebro. Syftet är att bygga broar och motverka fördomar. Som bonus har ledarna Khalid Mohammed och Ola Frideblad själva fått en starkare tro.

OLA OCH Khalid arrangerade ett interreligiöst ungdomsläger tillsammans första gången 2013. Tanken var att ungdomarna skulle få se något annat än den vanliga förorten, komma ut i naturen och testa på något nytt.

– Då hade vi temat högtider som utgångspunkt, berättar Ola Frideblad som är anställd i Mikael's församling, Örebro.

– Vi delade en judisk påskmåltid och en Eid-måltid, och så fick ungdomarna berätta för varandra om sina högtider. Och så fanns det tid för att paddla kanot och fiska såklart.

Satsningen har utvecklats till nätverket ”Tro möter tro – ung”, ett forum för religionsdialog för ungdomar i gymnasieåldern i Örebros mest mångkulturella stadsdelar. Gruppen, som består av kristna och muslimer, från flera olika traditioner, ses nu två timmar varje vecka i S:t Mikael's lokaler.

– Vi samlas varje söndag utifrån olika teman, som till exempel religiösa skrifter eller bön. Sedan ordnar vi resor som en ”morot”, säger Khalid Mohammed, som bland annat är ordförande i Folkets hus Vivalla och ungdomsföreningen For The People.

Ola Frideblad

Khalid
Mohammed

EN POPULÄR aktivitet är Storytelling-kvällarna. De kan börja med att Ola och Khalid berättar sina livsberättelser. Sedan får ungdomarna skriva ner sina och dela med varandra, allt utifrån ”KLICK”-metoden som utarbetats av Fryshuset i Stockholm.

– Efter att de lyssnat till varandras berättelser får de fundera på: K – har jag fått någon ny kunskap av detta? L – finns det några likheter, något jag känner igen mig i? I – väckte något mitt intresse? C – vågar jag ta chansen att berätta? K – komplicerar eller kompletterar berättelsen min bild av berättaren eller dennes religion? förklarar Ola och Khalid.

Det brukar bli starka och personliga berättelser som delas under dessa kvällar. En förutsättning för detta är att Ola och Khalid lyckats skapa ett tryggt

när tro möter tro

ROLIGT IHOP. Khalid Mohammed och Ola Frideblad har tillsammans fått ungdomar från olika religioner i Örebro att prata med varandra istället för om varandra. Ungdomsgruppen träffas utifrån olika teman.

FOTO: SOFIE ISAKSSON

rum med dialog istället för debatt. Ola och Khalid ser hur detta förändrar ungdomarna.

– Storytelling stärker dem. Men mycket händer också ”i kanoten” eller i bussen på resan, säger Ola.

– Det är modigt att berätta sin historia för hela gänget, man ser att de växer som personer, säger Khalid.

”MOROTS-RESORNA” ÄR i sig eftertraktade av ungdomarna, då får de komma bort ifrån den ibland enformiga vardagen, men Ola och Khalid ser alltid till att baka in kunskap och lärande aktiviteter. De har bland annat varit på studiebesök hos Judiska församlingen och på Fryshuset i Stockholm. Den resa som lämnat starkast avtryck, både hos ledarna och ungdomarna, var den till Auschwitz. En resa Ola och Khalid gärna gör om.

– Det gav många nya insikter och ungdomarna mognade, säger Ola. De fick skriva dagbok och i slutet läsa upp något de skrivit, en dikt eller ett intryck. Det blev väldigt starkt, säger Khalid.

Båda är överens om religionsdialogens betydelse i

vårt mångkulturella moderna samhälle.

– Vi lever i en tid där förenklade sanningar över-sköljer oss, säger Ola. Fördomar och näthat odlas och växer så lätt.

– Det pratas ofta om ”de andra” och det som är främmande kan verka skrämmande. Det gör att klyftorna och distansen mellan oss ökar. I nätverket pratar vi inte OM ”de andra” utan MED varandra. Då ökar förståelsen och toleransen, säger Khalid.

Båda har fått mycket tillbaka, ungdomarna lämnar avtryck i hjärtat – och i deras egen tro.

– Jag är glad att Svenska kyrkan står bakom oss och jag har själv stärkts i min tro genom religionsdialogen, säger Khalid.

Ola håller med.

– När man möter andra får man syn på den egna tron på ett annat sätt. Här möter jag frågor som jag inte hade ställt annars. Det utvecklar och stärker tron. Och om din tro håller så håller den också för att möta personer som tror annorlunda.

Det är
**modigt att
berätta sin
historia för
hela gänget.**

COEXIST. Samexistera. De abrahamitiska religionerna judendom, kristendom och islam, brukar benämnas syskonreligioner.

FOTO: GUSTAF HELLSING

Börja i det vardagliga

Ett alltmer mångkulturellt och mångreligiöst samhälle ger nya utmaningar och förutsättningar att vara kyrka. Att arbeta med religionsdialog och religionsmöten blir allt vanligare. Men hur börjar man? Åsa Nausner, strateg för möten över gränser i Örebro pastorat, vägleder.

ATT ARBETA med religionsdialog och religionsmöten är främst ett lokalt fredsarbete för att bidra till ett bättre samhälle och social hållbarhet. Det är något alla kan bidra till menar Åsa Nausner som medverkar i religionsdialogarbetet i Strängnäs stift.

– Våra församlingsmedlemmar är lärare, de jobbar på sjukhus och i idrottsföreningar. Vi är oundvikligen MED i religionsmöten på olika sätt i samhället även om det sker utanför formaliserade möten för religionsdialogen, säger Åsa Nausner.

Åsa ser gärna att församlingar jobbar metodiskt med religionsdialogarbete, att de söker kunskap och bygger relationer tillsammans med andra.

– Att möta människor med annan tro utmanar min egen tro. När jag exempelvis möter en ortodox kristen eller en muslim som berättar hur de fastar

ställs frågan tillbaka till mig: ”Hur fastar jag?” Det är utmanande på ett meningsfullt sätt.

FÖR FÖRSAMLINGAR

som är i början av processen föreslår Åsa Nausner att börja där man står.

– Börja hos er själva! Vad är viktigt i vår församling? Vilka människor bor här och vilka frågor är angelägna? Hur hör vi Guds kallelse i vårt mångkulturella samhälle? Hur påverkar det oss, våra värderingar och vår verksamhet?

Att våga samtal och möten vid religiösa gränser är en process mer än ett projekt. Man får öva sig i att se varje människa som unik och skapad av Gud

Åsa Nausner

FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM

KONTAKT

För mer information och hjälp:

Åsa Nausner

asa.nausner@svenskakyrkan.se

och **Josefine**

Radon Bertilsson

josefine.radon.bertilsson@svenskakyrkan.se

som är kontakt-

personer för

Strängnäs stift.

Lär dig mer

För den som är ny och nyfiken

I boken "Fred i religionens namn" (Marcus förlag, 2017) finns sju personliga texter om likheter och skillnader i religionernas uttryckssätt, traditioner och fredssträvanden. De flesta av författarna var när boken skrevs 2017 representanter i Sveriges interreligiösa råd.

En bra bok för "nybörjare" och i en avslutande del i boken finns studieplan och frågor för samtal och fördjupning.

Vägledning i biskoparnas brev

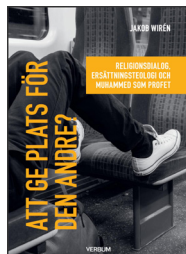
Det mångreligiösa samhället gör sig inte sällan påmint vid de kyrkliga handlingarna. Åktenskap sker över religionsgränser, dopbarn kan ha föräldrar med olika traditioner och vid begravningar kan anhöriga och den döde ha olika religioner.

Hur ska kyrkans företrädare göra då? Biskopsbrevet "De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext" (Svenska kyrkan, 2019 rev.uppl.) ger vägledning.

Med utgångspunkt i tre kriterier för gott pastoralt handlande; konsekvenskriteriet, konfessionskriteriet och det ekumeniska kriteriet får läsaren vägledning i, och motivering varför, hur man ska agera vid dop, konfirmation, vigsel och begravning.

Ett rejält grepp om religionsteologi

Jakob Wiréns bok "Att ge plats för den andre?" (Verbum, 2021) tar ett rejält grepp (411 sidor) om religionsdialogarbetet. Wirén ger en historisk kontext och ett nedslag i samtiden. Han problematiserar religionsmötena för att sedan utmytna i en kristen religionsteologi med utrymme för den andre.

När boken kom väckte den stort intresse, men också uppmärksamhet, inte minst för kapitlet "Att ge plats i förhållande till Islam: Är Muhammed en profet för kristna?".

Digitalt på lunchen

I olika "lärluncher" samtalar Jakob Wirén med en gäst kring ett tema utifrån sin bok *Att ge plats för den andre? Religionsdialog, ersättningsteologi och Muhammed som profet*.

Den 15 oktober samtalar Jakob med Sofia Camnerin, generalsekreterare för Sveriges kristna råd, om missionsbefallningar och sanningsanspråk. Lärlunchen den 27 oktober ägnas åt ersättningsteologin och synen på islam med gästen Othman Al Tawalbeh, imam och doktorand i islamisk teologi.

Anmälan krävs och samtalen sker över Teams kl.12-13.
internwww.svenskakyrkan.se/verksamhet/larandeluncher

Läs mer på webben

Fördjupningsmaterial om dialogarbete och religionsmöten finns bland annat på www.svenskakyrkan.se/ekumenik/religionsmoten samt på svenska kyrkans intranät.

Se även webbföreläsning om "Religionsfrihet - en mänsklig rättighet med utmaningar" på www.youtube.be/2ogfxF6m04 från Interreligiösa rådet www.interreligiosaradet.se

På rätt kurs

Stiftet erbjuder både längre och kortare utbildningar.

Den mest omfattande är **"Tala väl med varandra"**. Genom kursen får man kunskap och inspiration till att driva och stödja interreligiösa frågor och verksamheter utifrån olika sammanhang, behov och förutsättningar.

Kursen är öppen för anställda, ideella och förtroendevalda och innehåller interaktiva övningar och reflektion blandat med föreläsningar, textstudier och studiebesök bland annat för att få uppleva varandras gudstjänster och böner. Sju dagar samt två onlinetillfällen, utspjutt över ett läsår.

Tidigare hette kursen "Tala väl om varandra" och namnbytet signalerar fokus på ömsesidighet. Kursen har också breddat sin målgrupp och vänder sig numera till deltagarna av olika tro vilket innebär att religionsdialogen börjar redan under kursen.

Studieförbunden Bilda, Ibn Rushd och Sensus arrangerar kursen i samverkan med Svenska kyrkan.

Ansök senast den 30 september. www.sensus.se

för att undvika att objektifiera och låsa in människor i givna fack.

Den som vill arbeta med religionsdialog bör ha tålamod, menar Åsa Nausner.

– Det tar tid att bygga upp tillit, för man vet aldrig vem som kommer när man bjuder in till ett rundabords-samtal. Det tar tid att känna in varandra. Det är något man ska vara medveten om. Men man kan också upptäcka att det finns oväntade gemensamma nämnare. Exempelvis att barn mobbas för sin tro oavsett om man är kristen eller muslim. Man ses som naiv av omgivningen, och där finner vi en gemensam angelägenhet att samarbeta kring.

HEMVIST. Birgit Ahlgren framför Vingåkers kyrka, där många nyanlända hittade en gemenskap. Där rymdes lek, samtal gudstjänst och fika.
FOTO: MARLENE W ANTONSON

Diakoni ledde till konvertitgrupp

Diakonen Birgit Ahlgren ville hjälpa, syftet var inte att omvända.

När flyktingvågen nådde Vingåker 2015 var Birgit Ahlgrens uppdrag att hjälpa nyanlända med språkhjälp och samhällsinformation. Nyfikenheten på den kristna tron var dock så stor att hon snart hade en hel konvertitgrupp i kyrkan.

DET HELA började på Mötesplatsen i Vingåker som drivs av Röda korset, kyrkorna i bygden och kommunen. Mötesplats ett passande namn för att sammanfatta Birgit Ahlgrens berättelse. Hon är terapeut i botten och hennes kallelse kanske skulle kunna beskrivas i att möta. Att lägga sig vinn om att förstå. Att möta människan där hon är. Att gå sida vid sida. Konkret innebar det att hjälpa till

Så snart det kom fram att Birgit var diakon kom frågorna.

med svenska språket, ge råd i asylprocessen, stötta i kontakt med vården. Och att umgås. De gjorde utflykter tillsammans och startade en kvinnogrupp som rymde alltifrån virkning till aktuella kvinnofrågor, bland annat.

– Vi lärde känna varandra, byggde relationer helt enkelt. För mig handlar min kallelse främst om att vara medmänniska. Jag hade mitt diakonemblem på mig men valde att lägga av min diakonskjorta när jag var där för att inte stöta bort någon.

MEN SÅ snart de förstod att Birgit var diakon kom frågorna. Hon berättade om sitt jobb i kyrkan, mest som information, noga med att fokusera på det diakonala som hon är.

– Gruppen började fråga mer om kristen tro och

Muna Anton, husmor i Katrineholmsbygdens församling.

Muna Anton har upplevt hatet mot kristna – och vill

Muna Anton och hennes familj flydde undan kriget och förtrycket i Irak, situationen för kristna hade också blivit alltför svår. Erfarenheterna har stärkt henne i att religionsdialog är nödvändigt.

Muna Anton växte upp i en katolsk familj i Irak.

– När jag var barn visste ingen av oss vem som var muslim eller kristen, vi bara lekte. Muslimerna kunde komma till vår kyrka och tända ljus, det händer här i Katrineholm också och det gör mig glad, berättar hon.

– Men jag har också upplevt mycket hat och hur det blev allt

svårare att vara kristen.

Idag är Muna Anton medlem i Svenska kyrkan och husmor i Katrineholmsbygdens församling. Hon jobbar tätt med diakonerna och är med i arbetet som riktar sig till nyanlända. Muna blundar inte för att det kan uppstå friktion men det är också därför religionsmötena är nödvändiga.

– Det kommer muslimer från

snart kom de till gudstjänsterna. Många hade träffat kristna som hjälpt dem under flykten, det tror jag bidrog mycket. På varje ort de kom till sökte de sig till kyrkan och mötte hjälpsamma människor.

Ganska snart startade en samtalsgrupp i kyrkan. Tolk fanns fantastisk nog redan i kyrkvaktmästare Misha Tavassoli som själv hade flytt från Iran och sedan konverterat.

– Jag och Misha började att dela vår egen kristna resa. Vi berättade om vår gudsbild, om hur vi bad – pratade med Gud överallt. Jag utgick ifrån min egen erfarenhet och hur jag upplever tron, sedan uppmuntrade jag dem att själva gå in i sitt inre och ställa sina egna frågor. Ibland var en präst med för att undervisa om den kristna tron.

SYFTET VAR inte att omvända, men det blev konsekvensen. Gruppen träffades varje vecka i tre års tid. Som mest var de 30 personer. Efter ett halvår döptes den första mannen i en sjö i närheten. Efter det döptes fler och fler, aldrig lättvindigt, då kyrkan var medveten om hur det skulle kunna påverka om någon blev tillbakaskickad till Afghanistan, men med stor glädje.

– De mottogs så fint här i församlingen. Och jag tror inte någon i gruppen gjorde det för att få uppehållstillstånd, det var flera muslimer i vår gemenskap som fortsatte att vara muslimer. De var också med på våra gudstjänsten men när vi tog nattvarden så gick de och tände ljus i ljusbäraren.

Birgit Ahlgren är väldigt glad för konvertitgruppen, men ser inget problem med att omvändelsen inte var målet. Hennes kallelse är att leva diakonalt, vad som händer sen får man se.

MARLENE W ANTONSON

se mer dialog

olika grupper hit till Sverige, en del strängare än andra, och kyrkan är viktig i mötet med dem. När vi bor här måste vi förstå varandra oavsett om vi är kristna eller muslimer.

Hon vill också bredda frågan till att handla om mer än religion. I hemlandet var stridigheterna främst mellan olika etniska och muslimska grupper. Genom att

möta varandra och ta hand om varandra tror hon att konflikter kan undvikas.

– Om vi inte gör det för vår skull så måste vi göra det för våra barn så att de kan leva tillsammans.

– Och det är roligt. Genom vårt arbete i kyrkan får de nyanlända ett första steg till ett nytt liv.

MARLENE W ANTONSON

Religionsdialog – hur gör ni?

SÖDERTÄLJE

– Vi arbetar bland annat med afterschool. I Södertälje finns olika kristna traditioner och kristna som flytt undan religiös förföljelse, och vi ser hur konflikter mellan kristna och muslimer även finns hos unga som är födda här. Där behövs en lyhördhet i diskussionerna med de unga, och stor respekt för allas erfarenhet.

– I min tjänst har jag en naturlig dialog med människor av olika tro och föreningar som företrädare olika religioner och traditioner, men vi skulle också behöva ett mer uttalat dialogarbete.

Eleonor Nakunzi, flykting- och integrationssamordnare

NYKÖPING

– Just nu har vi inte samlingar där vi regelbundet möter företrädare för andra religioner men i praktiken sker ständigt religionsdialog genom arbete på häktet, inom kriminalvården och i viss mån på sjukhuset. Det finns inte så många imamer så jag besöker även de muslimer som vill ha samtal. Det är inget problem, jag och imamen inom kriminalvården har tillit oss emellan, han vet att jag respekterar den jag möter.

– Sedan sker möten inom den vanliga verksamheten som exempelvis i språkkaféer och på öppna förskolan. Vi har också ett muslimskt gravkvarter, så där sker ju så klart en praktisk dialog.

Anne Svanhed Åhlin, diakon

ÖREBRO

– Just nu har vi ett informellt nätverk med olika kyrkor och religioner där vi stämmer av aktuella saker. Vi känner ju varandra och tycker det är viktigt att upprätthålla kontakten. Vi är också med i interreligiösa- och interkulturella rådet där kommunen och exempelvis polisen ingår. Vi resonerar om hur kyrkorna kan hjälpa till i det trygghetsskapande arbetet, vi ger också information till kommunen utifrån vad vi ser i de områden vi verkar.

– Vi organiserar en fredsvandring med jämna mellanrum, ordnar seminarium och möts i kriminal- och sjukvård.

Johan Svedberg, församlingsherde

ESKILSTUNA

– Vi möter regelbundet andra kristna församlingar, dels de som hyr in sig i våra lokaler dels dem som finns i samma område som vi. Uppstår det något som vi behöver samverka kring så gör vi det. Vi skulle vilja se en bred religionsdialog men för att vi ska få med alla våra kristna församlingar behöver vi formera oss och känna samhörighet. Vi vet att många församlingar kommer från områden där det finns inbyggda konflikter som vi måste ta hänsyn till. Vi har dialogarbete med den stora moskén men det är pausat just nu. Det är korta vägar till att återuppta samtalen när det finns förutsättningar för det.

Johan Hedlund, kyrkoherde

KATRINEHOLM

– Vi har haft stor hjälp i mötet med invandrare genom att vi har kristna från andra traditioner och kulturer i vår kyrka. I det praktiska språk- och integrationsarbetet har vi velat synliggöra vad de nyanlända har med sig för erfarenheter i form av arbete och intresse vilket bidragit till att vi såg på varandra med respekt, mer som medmänniskor och att vi är lika på många sätt, har samma behov bortom religionstillhörighet.

– Vi har haft ett "internt" religionsdialogarbete inom kyrkorådet utifrån Verbums bok Bibelsamtal om mångfald.

Gun-Britt Carlsson, församlingspedagog

Religionsdialog handlar om att bryta ner rädsla och misstänksamhet.

Älska DIN NÄSTA

BAKOM ORDEN

Graham Jarvis är präst i Knista församling, prästvigd i anglikanska kyrkan i England, har i många år arbetat i Svenska kyrkan i Örebro.

Trots att kyrkan arbetat länge med religionsdialog är det för många oprövad mark – och ibland även minerad sådan. Prästen Graham Jarvis menar att religionsdialogen är ett viktigt verktyg i fredsarbetet och helt i linje med kristnas kallelse att älska sin nästa.

VARFÖR SKA man arbeta med religionsdialog? För mig är svaret enkelt men med långtgående konsekvenser. Jag ägnar mig åt detta arbete, tillsammans med andra, som ett gensvar på Jesus uppmaning i den gyllene regeln, "Allt vad ni vill att människor ska göra för er, det ska ni också göra för dem" (Matt 7:12), och i det andra av de två stora buden, om att älska "din nästa som dig själv" (Luk 10:27). I den engelska bibelöversättningen översätts "nästa" med "neighbour", det vill säga "granne".

Dessa ord ger oss en stark drivkraft till att arbeta med dialog. Som en kommentar till budet om att älska sin nästa, och specifikt som ett svar på frågan: "Vem är min nästa?", berättar Jesus i Lukas-evangeliet liknelsen om den barmhärtige samariern. Jesus tillåter oss helt enkelt inte att låta någon grupp hamna utanför räckvidden för vårt ansvar att älska vår nästa.

I S:t Mikael's församling i Örebro, där jag arbetade många år, finns ett betydande antal muslimer och två av stadens tre moskéer som grannar. Religionsdialogen har uppstått ur insikten att vi faktiskt är grannar. I mötet med lokala muslimska och

kristna ledare har vi förstått att det finns en ömsesidig önskan att vara goda grannar och en känsla av ansvar gentemot samhället i stort. Mitt personliga engagemang i detta arbete har inspirerats och stärkts av ett antal erfarenheter.

1998 VAR jag med i en grupp från Strängnäs stift som besökte London. En av resans höjdpunkter var ett besök i området Southall, där vi mötte David Bookless som då var kyrkoherde i St George. David hade organiserat ett besök på det närbelägna islamiska kulturcentret och moskén. När vi anlände till centret fanns ingen från moskén på plats just då för att visa oss runt, men David var villig att själv guida oss och han tog med oss till bönelokalen. Som tidigare lärare i religionsvetenskap och på grund av sina egna goda relationer med lokala muslimer kunde han beskriva moskéns verksamhet och grunderna i islamisk gudstjänst och religionsutövning. Efter ungefär tio minuter kom en representant för moskén in, helt ifrån sig, inte för att David hade tagit oss in utan för att det hade blivit ett missförstånd i bokningen och ingen hade varit där för att ta emot oss. Nu kunde han välkomna oss men han förklarade också att vi var i goda händer och att han antog att David redan hade berättat allt som behövde sägas om moskén och dess verksamhet. Denna grad av ömsesidigt förtroende, öppenhet och respekt var något helt nytt för mig och det gjorde ett intryck som än i dag inspirerar mig i mitt religionsdialogarbete. Det här var två religiösa ledare som helt uppenbart var goda grannar.

Händelserna den 11 september 2001 skakade hela vår värld och Örebro var inget undantag. Vid den tiden var jag med i ett projekt kallat "tro möter

tro” och på grund av det engagemanget blev jag inbjuden att delta i ett öppet samtal i det lokala samhället. Stämningen på mötet var spänd med mycket farhågor och misstänksamhet, men under mötets gång förändrades atmosfären till en känsla av samhörighet. Det blev tydligt att de kristna, muslimer och icke-troende som var närvarande delade en känsla av fasa över händelserna och var överens om att sådana terrorhandlingar aldrig kan rättfärdigas. Vi skildes åt som grannar, vänner till och med, enade i en beslutsamhet att göra vad som stod i vår makt för att motarbeta de krafter som hade lett till en sådan händelse. För mig visade detta på ett kraftfullt sätt både på styrkan i och nödvändigheten av dialog.

Inför julen 2008 blev jag tillfrågad om att medverka i ett direktsänt samtal i SVT:s lokala nyheter. En ung muslim, Aisar al-Shawabkeh, skulle också delta. Själva intervjun var inte särskilt märkvärdig men vi fick positiva reaktioner från människor som var imponerade av den vänliga tonen i samtalet och fascinerade av inblickarna i Jesus roll inom islam. Innan själva intervjun blev det ganska mycket vänlighet. För min del var detta nästan kvällens främsta behållning. Aisar var lika nervös som jag över sin medverkan men snart hade vi etablerat en känsla av förtroende för varandra och när det blev dags att gå ut i direktsändning i studion fanns det en vänskap mellan oss som nog uppfattades även av tittarna. En av de fina sakerna med religionsdialog är möjligheten att etablera nya vänskapsrelationer som inte bara är användbara när vi försöker bygga broar och påverka vårt lokala sammanhang utan också har ett värde i sig. Kvällen var också ett exempel bland många andra på hur vi genom att lära oss av varandra inte bara får nya insikter om ”den andres” tro utan också om vår egen.

DET ENKLA men långtgående gensvaret på den gyllene regeln och budet ”att älska din nästa som dig själv” i kombination med insikten att vi är grannar med människor av annan tro eller ingen uttalad tro, gör att jag måste dra slutsatsen att arbetet med religionsdialog är en väsentlig del av vad det innebär att vara en god granne. Dialogen är ett krav som ställs på mig, både som kristen och som präst, och på vår församling som en del av vår mission till området där vi verkar.

Det kan lätt uppstå missförstånd i den här sortens arbete. Det är viktigt att vi är tydliga, både i vårt tänkande och i vår kommunikation när det handlar om religionsdialog och andra former av samarbete. Behovet av tydlighet gäller både vad vi gör och vad vi inte gör.

Jag ser religionsdialogen som en aspekt av vår församlings mission men i det här sammanhanget

är det viktigt att skilja mellan mission och evangelisation. Evangelisation har sin egen roll i kyrkans liv. Vi har ett ansvar att kommunicera evangeliet om Jesus Kristus och att stödja människor i att komma till tro och växa i tro. Men det finns aspekter av kyrkans arbete där evangelisation inte bör vara motivet. I vårt diakonala arbete ställer vi inga krav på att de som tar emot hjälp också ska vara måltavlor för ”evangelisation”. Den diakonala tjänsten handlar om att visa Guds kärlek genom

”Men det finns aspekter av kyrkans arbete där **evangelisation inte** bör vara **motiv**et.”

praktiskt handlande och hjälpen ges; till kristna, muslimer och människor utan uttalad tro, utan att vi ställer upp några villkor. I viss mening är det naturligtvis så att diakonin är evangeliet uttryckt i handling - tjänsten för människor kan bygga relationer och så småningom leda till ett svar i form av tro, men poängen är att det svaret inte är förutsatt.

På ett liknande sätt är det med religionsdialogen. Den handlar om att bygga fungerande relationer i samhället och bryta ner rädsla och misstänksamhet. Det är en del av vårt arbete för integration och sammanhållning. Mitt tänkande på det här området har påverkats av det som N.T. Wright skriver om kyrkans mission som ett arbete i riktning mot Guds rike och med tiden har jag blivit mer och mer övertygad om värdet och legitimiteten i den här formen av ”mission”. Precis som i det diakonala arbetet innebär dialogen att vi dras in i relationer, och den kan leda till omvändelse, i mer än en riktning, men precis som i det diakonala arbetet är denna möjlighet varken motivet för vårt engagemang eller ett skäl att avstå från det.

ETT ANNAT missförstånd kring religionsdialogen är att vi ägnar oss åt en form av synkretism. Jag tror att det är viktigt att vi tydligt säger att vi inte är ute efter att förneka skillnaderna mellan våra olika religioner; det vi vill göra är att utforska både likheter och olikheter utan att förneka att det finns oförenliga drag och utan att för den skull behöva kompromissa med vår egen ro. I en anda av ömsesidig respekt kan vi samtala om vår tro, vår teologi och våra etiska ramar utan att behöva kasta integriteten eller logiken överbord. Dialog handlar inte om att övertyga varandra om att vi har rätt eller att vi ”äger” sanningen, utan om att tillsammans söka förståelse. I den processen upptäcker vi nya

sidor av vår egen och varandras tro men vi behöver inte för den sakens skull säga att Jesus både dog och inte dog på korset och vi behöver inte se den andres heliga skrifter som lika värdefulla och auktoritativa som våra egna. Våra mål har att göra med förståelse, relationsbyggande och samarbete. Vi behöver och vill inte skapa en ny synkretistisk religion.

I samhällsdebatten kan vi inte överlåta åt icke-religiösa att ensamma definiera vad religion är, utan vi måste delta i det samtalet. Ett bidrag kan vara att ifrågasätta bilden av religion som en källa till konflikt. Vi kan motverka missförstånd om religiösa

”Jag hoppas och **ber** att vi ska kunna medverka till att **vända** denna vind av **hat, fördomar och missförstånd.**”

ståndpunkter och vi kan visa att det är möjligt att vara trygg i sin egen religiösa övertygelse samtidigt som man kan respektera andras tro och också, när man har en grundval av ömsesidig vänskap, utmana andras tro.

I DEN här artikeln har jag beskrivit några av de grundläggande faktorer som motiverar mitt engagemang i religionsdialogen. Arbetet är inte alltid okontroversiellt och då och då händer det att det ifrågasätts. Jag ser tre grundläggande kategorier när det gäller invändningar mot religionsdialogen.

En första invändning har sin grund i att man inte förstår varför vi lägger ner tid och resurser på detta arbete på bekostnad av mer traditionella former av kyrklig verksamhet. De argument jag har presenterat ovan räcker, menar jag, för att besvara dessa invändningar och visa varför vi ska fortsätta med dialogarbetet.

Den andra invändningen mot religionsdialog har sin grund i främlingsrädsla och islamofobi, även om detta är en grov förenkling. På senare år verkar det ha blivit accepterat, inte bara i sociala medier utan också i traditionella medier, att uttrycka åsikter om invandrare i allmänhet och muslimer i synnerhet som hade setts som oacceptabla och otillbörliga för bara något årtionde sedan. Att ägna sig åt religionsdialog ses som ett svek, som ett hot mot den kristna trons integritet, där den kristna tron intressant nog betraktas som en del av den ”svenska” kulturen. Det ses också som en form av poli-

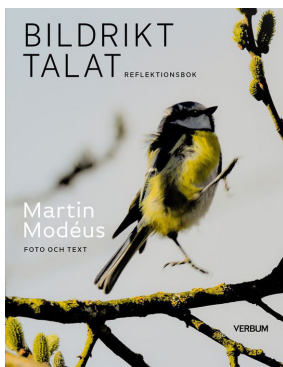
tisk korrekthet, ett bevis på hur det har gått utför med svensk kultur och svenska värderingar. Inför den här typen av motstånd känns det än viktigare att arbeta för ökad förståelse och kunskap både inom våra trosgemenskaper och i samhället i stort. Jag hoppas och ber att vi ska kunna medverka till att vända denna vind av hat, fördomar och missförstånd.

DET SISTA argumentet mot religionsdialog förtjänar på ett helt annat sätt att bli tagen på allvar. Jag tänker på dem som direkt har drabbats av terrorn från grupper som Boko Haram eller, den så kallade, Islamiska Staten. Medlemmar i våra församlingar har släktingar som har blivit dödade eller tvingats fly. För den här gruppen handlar det inte om islamofobi. Deras rädsla är inte någon ”fobi” och den är inte oförnuftig, utan den har sin grund i erfarenheter både bakåt i historien och i nuet. Vi kan inte strunta i dessa erfarenheter eller förneka våldets verklighet i Mellanöstern, Nigeria och andra delar av världen. Samtidigt är jag övertygad om att det är vår plikt att arbeta för fred. Denna process är både känslig och ibland smärtsam. En av mina starkaste upplevelser i samband med religionsdialogarbetet var när Fader Jakob Kasselia, den lokale syrisk-ortodox prästen, talade om sin oro över förföljelsen mot kristna i Mellanöstern och samtidigt uttryckte sitt djupa engagemang för dialogarbetet – för unga människors skull, både kristna och muslimer. Hans ståndpunkt var modig, generös och tydlig. Vi är grannar och måste försöka vara goda grannar för varandra. Konflikter i andra delar av världen, även när de spiller över i spänningar mellan grupper här i Sverige, kan aldrig tas till intäkt för att överge dialogarbetet – i stället måste de motivera oss att fortsätta.

Vårt arbete är ett gensvar på Jesus uppmaning till oss att älska vår nästa. Vårt engagemang i religionsdialogen står inte i konflikt med budet om att älska Gud ”med hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela ditt förstånd” (Matt 22:37). När jag läste Jonathan Sacks bok *Not in God's Name* blev jag fascinerad av hur han finner ett försoningstema i berättelserna i Första Moseboken. Berättelser där jag alltid har sett konflikter pekar på försoning på ett sätt som kan ge oss hopp. I religionsdialogen tar vi del i Guds försoningsverk genom Jesus Kristus. ”Saliga de som håller fred”, säger Jesus i bergspredikan. Må han fortsätta att välsigna oss i detta arbete. Amen.

GRAHAM JARVIS

Biskop Modéus låter fotografier tala

Biskop Martin Modéus nya bok "Bildrikt talat" (Verbum 2021) bygger helt på hans fotografier. Textmässigt är den fåordig.

Han kallar det för en reflektionsbok och hoppas att fotografierna ska sätta fart på tankarna.

– Det här är en naken bok. Bilderna står där på egna meriter, utan att åtföljas av en mängd tolkningar. Man får stanna inför bilderna och se vad som händer, säger Martin Modéus.

Varje bild är försedd med en kort kommentar, en titel – ofta med en humoristisk tvist – och en hänvisning till en bibeltext. Den får läsaren själv slå upp.

Bibeltexterna "krockar" lite med bilden, de är inte helt självklara. Det oväntade är viktigt för biskop Martin. På samma sätt är det med de "lite galna" frågorna längst bak i boken. Några frågor till varje bild, som bonusmaterial.

– En bibelstudiegrupp som har hållit på några år tillsammans kanske behöver utmanas av lite överraskande frågor, som "Hur ser en blå bön ut?"

MIRIAM ARREBÄCK

Målarbok från domkyrkobiblioteket

Nu kan du köpa en målarbok när du besöker Strängnäs domkyrka. Bilderna är hämtade från samlingarna i Strängnäs domkyrkobibliotek.

Skapelsens triptyk

I Strängnäs domkyrka kan du från och med 10 oktober till 21 november se Skapelsens triptyk.

De tre ikonerna "Gloria", "Kyrie" och "Sanctus" börjar hos Fadern i skapelsen, går via Sonens räddande famn i mörkret och till Andens ljus "Var inte rädd!"

Skapelsens triptyk är inspirerad av och framtagen i samarbete med biskop emeritus Martin Lönnebo. Varje ikon innehåller i sig flera små bilder och berättelser och Frälsarkransens alla pärlor finns där.

Christina Lundström är ikonmålare, utbildad vid Konsthögskolan i Athen. Hon har tidigare visat Birgittatriptyken och Luthertriptyken i Strängnäs domkyrka.

Teologifestivalen 2022 – prova allt!

Teologifestivalen 2022 (i Uppsala) riktar sig till dig som är nyfiken och vill prova på olika uttryck för andlighet.

Festivalen rymmer personliga, ekumeniska och interreligiösa möten, utställningar, gudstjänster och två festivalkvällen.

Dessutom kommer Teologifestivalpriset Silverkeruben delas ut till den som gjort särskilda insatser för att göra teologi och tron levande i vardagslivet. Nominera genom att mejla ditt förslag inklusive motivering.

Teologifestivalen arrangeras av Svenska kyrkan genom Uppsala stift. Strängnäs stift är en samverkans part.

Anmälan för festivalen görs på: www.svenskakyrkan.se/uppsalastift/teologifestivalen

Vill du ha mer kyrka ...

... så har filmen "Bröllop, begravning och dop – Filmen" biopremiär den 22 oktober. Serien med samma namn tog sin början i en dramatisk bröllopsfest som leder till en begravning och ett dop. Under två

säsonger har man sedan kunnat följa Colin Nutleys stjärnspäckade drama om familjerna Öhrn och Seger. Det är ett familjedrama med kärlek och sorg – och präster som ibland nog helst skulle vilja vara någon annanstans.

Nyskrivna sånger om pandemiåret

Nu finns tio nyskrivna sånger som speglar tankar och erfarenheter från pandemiåret 2020.

Sångerna är skapade av författare och tonsättare som Sven Hillert, Charlotte Frycklund, Eyvind Skeie, Kerstin Hesselfors Persson och Per Harling. Albumet finns digitalt på streamingplattformar och är en del av Svenska kyrkans nationella kultursatsning 2020–2021.

Se människan om och om igen

POPCORNTAJM. Alla samtal på Svenska kyrkans Se människan-scen spelas in och blir senare i höst också tillgängliga på Svenska kyrkans Youtube-kanal.

Bokmässan den 23–26 september 2021 blir en hybridmessa med både sittande publik på Svenska Mässan i Göteborg och direktsändningar på play-tjänsten, Bokmässan Play. Där kan du också se sändningen i efterhand. Svenska kyrkan medverkar som vanligt med stort program med existentiellt perspektiv under flaggen "Se människan". Bland annat medverkar författarna Susanna Alakoski, Klas Östergren, Magnus Uggle och Sara Stridsberg. www.bokmassan.se

– Vilken dräkt bär man livet ut?

– Andedräkten.

Svårt blir ännu mer

GDPR är inte bara en krånglig bokstavskombination utan har också gjort det svårare för Svenska kyrkans domkapitel att fatta beslut i tillsynsärenden.

DOMKAPITLET ÄR ett tillsynsorgan för präster och diakoner, som en "inomkyrklig domstol" (med sju ordinarie ledamöter). Det övergripande uppdraget är att ge stöd och ha tillsyn över verksamheten i pastorat och församlingar. Konkret kan det innebära allt ifrån att granska präster som begår fel i sin tjänsteutövning eller begår brott till att ge rekommendationer och behörighetsförklara vid rekrytering av diakoner och präster. Här prövas också om de styrande fattat beslut i enlighet med Kyrkoordningen.

Tidigare har domkapitlen i de (förhållandevis ovanliga) fall där ärenden gäller brottsliga handlingar kunnat ta del av domar och protokoll från exempelvis polis och domstol för sitt beslutsunderlag. EU:s dataskyddsförordning, gdpr, har dock inneburit en skärpning i hanteringen av känsliga personuppgifter och Integritetsmyndigheten har beslutat att Svenska kyrkan inte längre får ta del av dem.

SVENSKA KYRKAN menar, tvärtemot Integritetsmyndigheten, att Kyrkoordningen borde betraktas som ett avtal mellan kyrkan och medlemmarna och att domkapitlet därmed ska få hantera känsliga personuppgifter när domkapitlen ska handlägga tillsynsärenden.

Uppsala och Stockholms stift har med stöd från nationell nivå överklagat Integritetsmyndighetens beslut och under hösten hoppas man att det ska komma ett positivt besked från förvaltningsrätten.

Lotta Lind,
stiftsjurist

MÖTE PÅGÅR. Domkapitlet i Strängnäs stift sammanträder cirka en gång per månad.

Myndighetens beslut har **förlamat** arbetet.

Svenska kyrkans 13 domkapitel är egna enheter, men även de domkapitel som inte direkt är föremål för processen nu påverkas alla av Integritetsmyndighetens beslut.

– Myndighetens beslut har gjort att vi nu varit tvungna att vilandeförklara några ärenden. Tidigare har vi väntat ut polisutredningar och domar för att fatta bra beslut i domkapitlet. Som det är nu får vi inte ens utreda när det finns misstanke om brott, även om det inte har blivit en polissak. Det är komplicerat och faktiskt förlamande i arbetet, säger Lotta Lind.

Lotta Lind är stiftsjurist och alltid med i domkapitlets sammanträden:

– Enligt Kyrkoordningen ska en jurist vara sekreterare eftersom domkapitlet hanterar domstolslik-

komplikerat

Bilden är tagen 2018.

FOTO: KLAS HANSSON

nande ärenden, så det är jag, jag skriver alltså protokollen. Jag är också föredragande i de flesta ärenden och i Strängnäs stift är det också jag som leder utredningar i de tillsynsärenden som kommer in, berättar Lotta Lind.

VEM SOM helst kan anmäla ett ärende till domkapitlet.

– Gäller det en präst eller diakon kan man antingen skriva eller ringa och berätta. Gäller det överklaganden av beslut som fattats i en församling finns det mer formella krav i Kyrkoordningen på hur anmälan ska se ut. Uppstår frågor kan man ringa en stiftsjurist så hjälper vi till så det blir rätt.

PIA ANDERSSON

VÄRT ATT VETA

Val till domkapitlet a la 2021

Vanligtvis väljs ledamöter och ersättare vid ett gemensamt präst- och diakonmöte vart fjärde år. På grund av pandemin skjuts mötet till maj 2022. Dock genomfördes valet i september-oktober för att gälla från och med nästa mandatperiod. Representerarna hittar du här: www.svenskakyrkan.se/strangnastift/domkapitlet

Beslutat sedan medeltiden

FOTO: DAG FORSLAD

Målning i Överselö kyrka som är från medeltiden.

Domkapitel är ett stiftsorgan inom Svenska kyrkan med medeltida anor. Det var ursprungligen den krets av högre präster, kaniker, vid stiftsstadens domkyrka som hade ansvar för gudstjänsterna i domkyrkan samt prästutbildningen. De avlönades genom prebenden, det vill säga inkomster från socknar (församlingar) och stiftelser.

Flera av Sveriges 13 domkapitel inrättades på 1200-talet. De försvann vid reformationen, men återinfördes i samband med att gymnasier inrättades i stiftsstäderna i mitten av 1600-talet. Domkapitel kallades då också konsistorium.

1989 begränsades domkapitlets ansvarsområde till frågor rörande Svenska Kyrkans lära, gudstjänst och det kyrkliga ämbetet. Tidigare hade man även ansvar för folkskoleundervisning, och någon ledamot skulle vara sakkunnig på det området.

Domkapitlet upphörde att vara statliga myndigheter i samband med kyrkans skiljande från staten år 2000.

Källa: Riksarkivet, Landsarkivet i Uppsala

Domkapitel – en inomkyrklig domstol

Ett domkapitel består av sju ledamöter (samt ersättare till dessa). Biskopen är självskriven ordförande och domprosten vice ordförande. En präst eller diakon väljs som representant av sina kollegor i stiftet. Övriga ledamöter väljs av stiftsfullmäktige, varav en måste vara domare.

Domkapitlet ska ge råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, utfärda församlingsinstruktioner, ta beslut om kollekter, gudstjänstärenden och behörighetsprövningar. Domkapitlet gör även en prövning, om präster och diakoner anmäls för att bryta mot sina vigningslöften – att hålla fast vid kyrkans tro, bekännelse och lära. En vigd som bryter mot dessa, eller begår brott mot svensk lag, kan bli avkragad, få en treårig provotid eller få en skriftlig erinran.

Hej Mia!

KLOSTERLIV. Mia Nilson är ny styrelseordförande i stiftelsen som driver Överselö kloster. Klostret har varit en del av hennes eget liv i 17 år. Syster Maj bor och upprätthåller det dagliga bönelivet på klostergården.
FOTO ÅKE ERICSON

Mia Nilson tar paus från sig själv på klostergården.

Kommuniteten "Uppståndne Frälsarens systerskap" har bjudit in till ogrärensning i sommar. Vad är det som händer på Överselö klostergård?

– Man kan säga att vi gör ett omtag. Systrarna Ingrid och Maj flyttade in 1970, de har drivit gästhem och en trädgård som i perioder gjorde dem självförsörjande på grönsaker, men på grund av sjukdom och ålder så har verksamheten skalats ner och trädgården vuxit igen. Vi bjöd in till en trädgårdsdag via Facebook och flera personer från Stallarholmen och Strängnäs har engagerat sig. Det är väldigt roligt för tanken är att klostret ska vara en naturlig del av bygden.

– Vi firar mässa här varje torsdag och syster Maj, som är ensam kvar nu, upprätthåller ett dagligt böneliv i tidegårdens form. Sedan finns tankar på ett modernare klosterliv för människor som vill leva i avskildhet för en avgränsad tid i sitt liv – kan vi tillhandahålla det framöver? Klostret ska vara en plats för vila, tystnad och rekreation.

Vad är speciellt med Uppståndne Frälsarens systerskap?

– Livet ska präglas av enkelhet. Alla är välkomna och har del i klostret, här finns inget "vårt". Om jag skulle råka hälsa någon välkommen till klostergården påpekar syster Maj att ingen kan välkomnas till något som ingen äger, och som är öppet för alla, hon har givetvis rätt.

Vad har klostret betytt för ditt eget liv och din tro?

– Jag känner mig hemma i många kyrkliga traditioner och uttryck, men det som gör att jag dras till klostergården är att här får jag paus från mig själv. I andra kyrkotraditioner är det ofta fokus på vad JAG känner inför Gud och vad JAG ger uttryck för men här finns ett färdigt format som jag får vara del av oavsett vad jag själv känner just då. Jag ut-sätter mig för det och sedan får det göra vad det vill med mig, och jag har aldrig ångrat en mässa här.

Hur kom du i kontakt med Överselö?

– Jag hade varit på retreat på ett kloster i öknen i Egypten och kände att det var bra för mig att komma undan på ett sådant sätt. Jag ville hitta ett protestantiskt och mer närliggande kloster. En vän berättade om Överselö klostergård och jag åkte hit i vintermörkret. Det var för 17 år sedan och sedan dess är jag här regelbundet. Det är en bit att åka från Stockholm, men sedan några år tillbaka hyr min familj ett lantställe i närheten, det underlättar.

Vad händer nu?

– Byggnaden behöver renoveras och det blir ett fokus för styrelsen att hitta medel till detta.

– Klostergården har också alltid haft ett gott samarbete med Stallarholmens församling och det vill vi så klart upprätthålla och utveckla tillsammans på olika sätt.

MARLENE W ANTONSON

VÅRT ATT VETA

NAMN: Mia Nilson
ÅLDER: 52 år

YRKE: generalsekreterare för kyrkornas gemensamma sociala arbete "Hela Människan"

BOR: till vardags i Stockholm, och så ofta tillfälle ges i Överselö.

AKTUELL: ny styrelseordförande i stiftelsen UFS-systrarna som driver Överselö kloster.

FAVORIT: i klostertädgården är det hallonen!

INTRESSEN: sjunger mycket gospel!

Följ Uppståndne Frälsarens systerskap - Överselö klostergård på Facebook.

KALENDERN

Anna-Maija Junnila,
kursadministratör

Se jag gör allting nytt

Under sommaren har ett anmälningsskema gått i graven och ett annat har fått nytt liv.

Under sommaren har Strängnäs stift bytt system för kursanmälningar.

– Stiftets kursutbud finns fortfarande på intranätet under kurser och mötesplatser, men anmälningsskemat är nytt, säger Anna-Maija Junnila, kursadministratör.

– Det är egentligen en sanning med modifikation, för nu kan man också hitta stiftets kursutbud på Svenska kyrkans Utbildningsportal, utvecklar hon.

Varför ett nytt system och nytt anmälningsskema?

– Systemet vi använde tidigare var föråldrat och fungerade inte längre.

Hur märks skillnaden?

– Mest på utseendet på sidan, men man fyller i fält precis som vanligt. Det är dock olika anmälningssidor beroende på om man har en Svenska kyrkan-epost eller inte.

Om jag behöver hjälp?

– Maila mig så ska jag hjälpa till!
anna-maija.junnila@svenskakyrkan.se

Intranätet:

internwww.svenskakyrkan.se/
strangnasstift/utbildning

Utbildningsportalen:

www.svenskakyrkan.luvit.se/

PIA ANDERSSON

OKTOBER

10/10 Content studio – tips och trix

Digitalt kl. 10–12 delar vi med oss av frågor och funderingar, tips och trix i Content studio (webbverktyget) tillsammans. Ingen anmälan. Skicka gärna in era frågor i förväg till Elin Henningsson.

19/10 Fokus: Internationella relationer

Du som är medarbetare eller ideell medarbetare i församling eller pastorat bjuds in till en digital mötesplats kl. 13–15, där vi samtalar om frågor och ämnen som rör internationella relationer. Ingen kostnad.

20/10 Arbetsplats ger livskraft

Hur gör församlingen för att på ett kvalitativt säkerställt sätt ta emot människor för praktik och arbetsträning? Vi följer upp arbetet med att ge människor en

möjlighet att närma sig arbetsmarknaden utifrån sina förutsättningar och hur församlingen kan vara en arbetsplats som ger livskraft. Digitalt.

21/10 Fokus: konfirmand

Du som arbetar med konfirmander, kom och var med en gång i månaden på fokusträffar. 21/10 samt 19/11.

25/10 och 27/10 Administrationsträffar

Nätverksträff med chefer och administratörer. Träffarna ger kunskap om uppdaterad information inom Svenska kyrkans gemensamma system och uppgifter inom administration samt hur få del av senaste nytt för att bättre kunna sköta det lokala arbetet. På Stiftsgården Stjärnholm.

27/10 Teologiskt rådslag i biskopsgården

Hur är det att vara barn och fira gudstjänst i Svenska kyrkan? Hur förhåller sig barn till de gudstjänster de deltar i? Vid höstens teologiska rådslag samlas vi för att lära oss mer om barns perspektiv på vår gudstjänst och tillsammans reflektera över hur vi kan bereda plats för deras perspektiv i våra församlingar.

NOVEMBER

3-6/11 Allhelgonaläger – Huvudet i himlen och fötterna på jorden

Hur är man, om man har huvudet i himlen och fötterna på jorden? Vad kan det uttrycket betyda? För dig som är född år 2006 eller tidigare. På Stiftsgården Stjärnholm.

11/11 Fokusträff: vuxenpedagogik

Vi ses digitalt för att samtala om möjligheten att starta ett nätverk för vuxenpedagogiskt arbete i församlingar. Kl. 13.00–15.00.

24-25/11 Kbok

Grundkurs i kyrkobokföring, regelverk och praktisk hantering. För chefer och administratörer som ska ansvara för/ arbeta med kyrkobokföring. På Stiftsgården Stjärnholm.

29/11 Kyrksam

Grundkurs för enhetsadministratörer, med regelverk och praktisk hantering. På Stiftsgården Stjärnholm.

Det finns mer

Alla kurser och utbildningar hittar du här: internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning
Strängnäs stift följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer för sammankomster.

Lustfyllt att vara både proffs och nybörjare

NU PRATAS det padel för hela slanten. Den tennis- och squashliknande racketporten padel drar likt Carolas melodifestivalvinnare genom landet likt en stormvind och fångar många på sin väg. Säg den kommunala fritidsförvaltning som inte haft padelbanbygge på sin agenda.

Och det är bra! Inte bara för att all form av fysisk aktivitet i sig är vällovlig utan för att det lite diskret påminner oss om värdet av, och glädjen i, att lära om och lära nytt.

Jag kan inte räkna alla tidigare tennis-, squash- och badmintonfantaster som i padeln upptäckt en positivt utmanande vän. Vana vid att hantera en racket upptäcker spelare i mötet med den nya sporten det lustfyllda i att på en och samma gång både kunna och inte kunna, vara både proffs och nybörjare.

Vi är nog flera som känner igen oss oavsett om det handlar om padel eller någon annan aktivitet där gamla kunskaper reformeras. Som ny på jobbet känner man sig både erfaren och nykläckt. Delar av sin kompetens får man liten användning av medan sådant man glömt bort eller inte visste att man kunde plötsligt blir centralt.

SOMMAREN 2021 har jag själv bland annat tillbringat bakom ett staffli. Jag har förvisso alltid ritat men knappast målat. Så wow, en sån känsla det var när ritkunskaperna plötsligt fick treva sig fram i akrylfärgernas värld! Fortfarande i gårdsgårdsserien uppfylldes jag av en sprudlande glädje över det nya i det gamla. Att både kunna och inte kunna. Nästa sommar blir det förhoppningsvis några nya steg på konstnärsbanan. Blir väl aldrig nån Leonardo da Vinci, men ler som Mona Lisa – det gör jag.

Här ligger nog något av lärandets nyckel. Andra kan långt mer om detta än jag (ett stort highfive till alla församlingsspedagoger) men för mig understryker årets padelvåg betydelsen av nyupptäckten gäva och glädjen i att lära om och lära nytt.

I OCH med årsskiftet kliver flera av er in i nya uppdrag i församling och stift. På stiftskansli och på församlingsexpeditiöerna läggs nu sista handen vid vårens utbildningssatsningar för förtroendevalda. Många av er är erfarna kyrkomedarbetare. Ni har under lång tid innehaft olika kyrkliga förtroendeuppdrag och är trygga i rollen. Bättre utgångspunkt finns knappast.

Men samtidigt som vi som kristna och kyrkotillhöriga kan glädjas över ett stabilt trosarv och en väl inarbetad organisation, vet vi att vi är Vägens folk. För en kyrka som, utan att tumma på sitt kärnuppdrag, ständigt rör sig med sin samtid krävs nyfikenhet och upptäckarglädje, beredvillighet att lära om och vilja att lära nytt.

INTE ENS den som kan mycket kan allt och det man lär tillsammans med andra borgar för gemensam förståelse och färre omtag. Alla – precis alla – behöver ta den nya mandatperiodens möjligheter till ut- och fortbildning. Spelplanen förändras ständigt. Det som bildligt sett krävde tennisfärdigheter igår ropar nu på padelproffsighet.

Så hålls lärandeförälskelsen vid liv!

STIFTSPENNAN**BISKOP JOHAN DALMAN**